

POSTANOWIENIE

Dnia 23 sierpnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Aleksander Stępkowski

w sprawie z powództwa R. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w L.
przeciwko J.G.

o zapłatę

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w Zamościu
z dnia 22 grudnia 2021 r., sygn. IV Pa 21/21,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 23 sierpnia 2023 r.,

wniosku powoda o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Jarosława Sobutki od
orzekania w sprawie toczącej się przed Sądem Najwyższym, sygn. III PSK 52/22,

oddala wniosek.

UZASADNIENIE

Do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek powoda R. Spółka z o.o. (dalej: „wnioskodawca”) w postępowaniu toczącym się pod sygn. akt III PSK 52/22, przed Sądem Najwyższym, o wyłączenie SSN Jarosława Sobutki od orzekania w ww. sprawie.

W uzasadnieniu wniosku podniesiono, że z uwagi na sposób powołania sędziego objętego wnioskiem i fakt jego orzekania w Izbie Dyscyplinarnej SN istnieją uzasadnione podstawy do wyłączenia go od rozpoznania niniejszej sprawy.

W uzasadnieniu wniosku o wyłączenie powołano się także na uchwałę składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., BSA 1-4110-1/20 oraz orzecznictwo TSUE i ETPCz.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek podlegał oddaleniu.

1. Nie można zgodzić się z wnioskodawcą, iż wskazany w treści uzasadnienia wniosku sposób powołania SSN Jarosława Sobutki może rodzić wątpliwości co do jego bezstronności i niezawisłości.

Sędzia objęty wnioskiem o wyłączenie został wybrany w określonej przepisami prawa procedurze. Każdy sędzia jest rekomendowany przez KRS danej kadencji i powołany przez urzędującego w danym czasie Prezydenta RP. Nie można zatem czynić z powyższego zarzutu.

Poglądy sędziego objętego wnioskiem nie są znane składowi rozpoznającemu wniosek o wyłączenie. Nie zostały one przytoczone we wniosku i nie są też powszechnie znane opinii publicznej. Treść wniosku również nie zawiera żadnych danych uprawdopodobniających formułowany względem niego zarzut braku bezstronności czy niezawisłości.

2. Regulacje ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, w oparciu o które została przeprowadzona procedura konkursowa na urząd sędziego, były między innymi przedmiotem kontroli konstytucyjności przeprowadzonej przez jedyny umocowany konstytucyjnie do tego organ, jakim jest Trybunał Konstytucyjny. W efekcie tej kontroli, regulacje te, „wyrokiem z 25 marca 2019 r., w sprawie K 12/18 uznane zostały za zgodne z art. 187 ust. 1 pkt 2 i ust. 4 w związku z art. 2, art. 10 ust. 1 i art. 173 oraz z art. 186 ust. 1 Konstytucji RP. Zgodnie z treścią art. 190 ust. 1 Konstytucji, orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne. Oznacza to, że wiążą wszystkie podmioty występujące w obrocie prawnym, a więc zarówno strony i uczestników postępowania, jak również organy stosujące prawo” (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 12 maja 2021 r., I NKRS 34/21, pkt 5).

3. Odnosząc się do uchwały Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20 (błędnie określanej we wniosku jako uchwała pełnego składu SN), podkreślić należy, że wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 20 kwietnia 2020 r., U 2/20, została ona uznana za niezgodną z art. 179, art. 144 ust. 3 pkt 17, art. 183

ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 8 ust. 1, art. 7 i art. 2 Konstytucji RP, art. 2 i art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (Dz.U. 2004, nr 90, poz. 864/30 ze zm.) oraz art. 6 ust. 1 EKPCz. Jak już wskazano, orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne (art. 190 ust. 1 Konstytucji RP), a więc wiążą bezpośrednio zarówno wszystkie składy sędziowskie sądów powszechnych, jak i wszystkie składy sędziowskie Sądu Najwyższego. Dlatego niedopuszczalne byłoby oparcie rozstrzygnięcia sądowego na uchwale Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., która w wyniku wyroku TK utraciła swój walor normatywny ze względu na niezgodność z Konstytucją i z wiążącymi Rzeczpospolitą Polską umowami międzynarodowymi.

4. Jak już wspomniano, wyrokiem z 25 marca 2019 r., w sprawie K 12/18 Trybunał Konstytucyjny przesądził o zgodności z Konstytucją RP przepisów ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, których konstytucyjność jest kwestionowana przez jedną ze stroną konfliktu politycznego, jaki utrzymuje się w społeczeństwie od kilku lat. Jednocześnie jednak, we wniosku pominięto okoliczność, że na gruncie utrwalonego orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, nawet formalne stwierdzenie niekonstytucyjności przepisów stosowanych w procesie wyłaniania kandydatów na sędziów, nie mogłoby prowadzić do podważania ich zdolności do orzekania, o ile spełniają oni ustawowe kryteria bycia powołanymi na dane stanowisko sędziowskie. Począwszy od roku 2007, formalnie stwierdzane kilkakrotnie w rozstrzygnięciach Trybunału Konstytucyjnego wadliwości procedury nominacyjnej sędziów nie prowadziły nigdy do podważania skuteczności powoływania sędziów lub ich zdolności do orzekania. Wspomniane wyroki Trybunału Konstytucyjnego nie stanowiły nigdy podstawy do podawania w wątpliwość orzeczeń wydawanych przez sędziów rekomendowanych przez KRS w procedurze, której niezgodność z Konstytucją RP wyraźnie stwierdzono. Tym bardziej, nie prowadziło to do kwestionowania niezawisłości tych sędziów, choć stwierdzona niekonstytucyjność dotyczyła istotnych aspektów procedowania KRS przy formułowaniu wniosków o powołania sędziowskie.

W wyroku z 29 listopada 2007 r. SK 43/06 (Dz.U. z 2007 r., nr 227, poz. 1680) Trybunał Konstytucyjny stwierdził niekonstytucyjność art. 2 ust. 2 pkt 2 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa i konsekwentnie orzekł

o niekonstytucyjności stosowanych do tej pory kryteriów oceny kandydatów na stanowiska sędziowskie. W konsekwencji, do nominacji sędziowskich przedstawiano osoby wyłonione na podstawie niekonstytucyjnie określonych kryteriów.

W roku 2008, Trybunał Konstytucyjny orzekł dwukrotnie o niezgodności z Konstytucją RP przepisów ustawy o KRS, wskazując w wyroku z 16 kwietnia 2008 r. K 40/07 (Dz.U. z 2008 r., nr 96, poz. 621), na udział w obradach KRS osób nieuprawnionych w zakresie w jakim dopuszczał do udziału w obradach osoby reprezentujące członków Rady, dając im możliwość wyrażania przez nich stanowiska. Natomiast w wyroku z 27 maja 2008 r. SK 57/06 (Dz.U. z 2008 r., nr 96, poz. 621) Trybunał Konstytucyjny zakwestionował brak możliwości zaskarżenia uchwały KRS przez osoby nieprzedstawione do powołania.

Następnie, wyrokiem z 19 listopada 2009 r. K 62/07 (Dz.U. z 2009 r., nr 202, poz. 1567) Trybunał Konstytucyjny stwierdził niekonstytucyjność procedury, w której wyłaniano kandydatów na sędziów z uwagi na konstytucyjnie niedopuszczalne określenie postępowania przed Radą aktem rangi podustawowej bez określenia ustawą zakresu delegacji do wydania aktu wykonawczego. Wreszcie wyrokiem z 20 czerwca 2017 r. K 5/17 (Dz.U. z 2017 r., poz. 1183) stwierdzono niekonstytucyjność kadencji członków KRS będących sędziami sądów powszechnych, co prowadziło do niekonstytucyjnej obsady sędziowskiej części KRS (szerzej na ten temat również w postanowieniu Sądu Najwyższego z 17 maja 2019 r., I NO 55/18).

Wszystkie stwierdzone w ten sposób naruszenia konstytucji nie prowadziły do tej pory i w świetle Konstytucji RP nie mogły prowadzić do podważania skuteczności powoływania sędziów i nie stanowiły podstawy do podawania w wątpliwość niezawisłości lub orzeczeń sędziów powołanych na podstawie uchwał KRS podejmowanych, ze stwierdzonym w tych wyrokach, naruszeniem Konstytucji RP.

5. Z uwagi na wskazane okoliczności, Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

[K.O.]

[f.n]